

BEKYMRINGSSAMTALEN

- et verktøy for å forebygge
radikalisering og voldelig islamisme

- En teoretisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (BOPPG30)

Politihøgskolen

2018

Kand.nr.: 693

Antall ord: 6000

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.0 INNLEDNING	3
1.1 Bakgrunn, valg av tema, problemstilling.....	3
1.2 Avgrensing.....	4
1.3 Oppbygning.....	4
2.0 METODE	5
2.1 Metodevalg.....	5
2.2 Fremgangsmåte og kildevalg.....	5
2.3 Forforståelse.....	6
3.0 TEORI	7
3.1 Radikalisering og voldelig islamisme – begrepsavklaring og fenomenbeskrivelse.....	7
3.2 Personorientert kriminalitetsforebygging.....	9
3.3 Bekymringssamtalen.....	10
4.0 HOVEDDEL	11
4.1 Bekymringssamtalens effekter på ungdommen.....	11
4.2 Bekymringssamtalen som kartlegger av bakenforliggende årsaker.....	13
4.3 Tillit, kunnskap og holdningsendring.....	14
4.4 Bekymringssamtalen og andre forebyggende aktører.....	18
5.0 AVSLUTNING	20
5.1 Oppsummering og refleksjoner.....	20
6.0 REFERANSELISTE	22
6.1 Selvvalgt pensum.....	25

1.0 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn, valg av tema, problemstilling

”Jeg tror på samtalen mellom mennesker. Jeg tror det å møtes i all enkelthet til samtale har stor iboende kraft (...) Såkalte bekymringssamtaler er blitt et viktig verktøy for politiet. Ingen må fortelle meg at samtaler er puslete greier.” (H.M. Kong Harald, nyttårstale, 2011).”

Det forventes av en ferdigutdannet politistudent at han kan gjennomføre en bekymringssamtale og reflektere over denne (Politihøgskolen, 2015, p. 50). I forlengelsen av dette ønsker jeg å reflektere over hvilken betydning en bekymringssamtale kan ha på et omfattende og dagsaktuelt felt som forebygging av radikaliserings og voldelig islamisme. Dette er et spennende og viktig tema, da ”terror er den ytterste konsekvens av radikaliserings og voldelig ekstremisme” (JBD, 2014, p. 5).

Det tilligger politiet å blant annet forebygge kriminalitet og besørge borgernes trygghet (Politi-loven, 1995, §1). Forebygging av radikaliserings er således en sentral del av politiets samfunnsmandat, da dette i beste fall kan forebygge en ny 22. juli-episode eller hellig krig på norsk jord.

Trusselen fra ekstreme islamister i Norge innebærer potensiell angrepsplanlegging, i tillegg til radikaliserings, rekrutterings og terrorfinansierings(...) Oppfordringer til sympatisører i Vesten om å gjennomføre angrep med enkle midler der de befinner seg, kan også mobilisere ekstreme islamister i Norge. Derfor vurderer vi det som mulig at forsøk på terrorangrep fra ekstreme islamister vil forekomme i løpet av 2018 (PST, 2018).

PST (2018, p. 15) skrev dette innledningsvis i sin årlige trusselvurdering om ekstrem islamisme. Trusselvurderingen viser at radikaliserings og ekstrem islamisme fremdeles er høyst aktuelle fenomener i Norge.

Dette er et tema som stadig har engasjert meg. I min rolle som en norsk muslim og politistudent, fant jeg det attraktivt å vite mer om det norske politiets innsats mot radikaliserings og voldelig islamisme. Oppgaven min tar derfor utgangspunkt i følgende problemstilling:

- Hvilke muligheter og utfordringer oppstår ved politiets bruk av bekymringssamtalen for å forebygge radikaliserings og voldelig islamisme?

1.2 Avgrensning

Oppgaven har et fokus på voldelig islamisme, og ikke andre former for ekstremisme slik som høyreekstremisme. PST har vurdert ekstrem islamisme for å være den største aktuelle trusselen i Norge siden 2011 (PST, 2011) (PST, 2018). Med bekymringssamtalen i denne oppgaven menes Politidirektoratets standardiserte bekymringssamtale for politiet (POD, 2011).

Oppgaven setter ikke en aldersgrense for de den forebyggende innsatsen skal rettes mot, men jeg drøfter og omtaler likevel vedkommende som forebyggingsinnsatsen rettes mot som ”ungdommen”. Bekymringssamtalens målgrupper er de som viser uønsket atferd eller begår lovbrudd (Politi-loven, 1995, § 13). Oppgaven avgrenses derfor til å fokusere på ungdommer som står i fare for å begå eller har begått lovbrudd, altså et sekundær- og tertiærforebyggende perspektiv (Giertsen, 1994, p. 295).

1.3 Oppbygning

I oppgavens kapittel 2.0 skal jeg redegjøre og begrunne valg av metode til oppgaven, samt beskrive og reflektere rundt min fremgangsmåte og valg av kilder. Deretter skal jeg forklare hva forforståelse er og hvordan min forforståelse er av betydning for innhenting av kunnskap til denne oppgaven.

I kapittel 3.0 skal jeg redegjøre for sentral teori som vil ha en gjennomgående betydning til drøftingen i oppgavens hoveddel. I kapittel 4.0, oppgavens hoveddel, vil jeg drøfte muligheter og utfordringer ved bruk av bekymringssamtalen for å forebygge radikaliserings og voldelig islamisme. I kapittel 5.0 skal jeg oppsummere noe av drøftingen, og peke på noen refleksjoner gjort under oppgaveskrivingen.

2.0 METODE

2.1 Metodevalg

Metode er et verktøy som ”forteller oss noe om hvordan vi bør gå til verks for å fremskaffe eller etterprøve kunnskap” (Dalland, 2012, p. 111). Bruk av metode vil variere med hvilken kunnskap som søkes etter å bli nådd. Jeg har valgt en teoretisk metode til oppgaven min. En begrensning ved valg av denne metoden er at den ikke tilfører ny kunnskap i oppgaven, slik at oppgaven bærer preg av allerede etablert forskning innenfor kunnskapsfeltet. Gjennom drøfting av problemstillingen min er det likevel muligheter for å trekke frem nye refleksjoner om temaet slik at oppgaven gir et nyanserende perspektiv.

En utfordring ved valg av mitt tema er at mye av kunnskapen tilligger PSTs kunnskapsfelt, som hovedsakelig holdes konfidensielt. Jeg har derfor kun vært i stand til å benytte meg av PSTs åpne skriv (PST, 2016); (PST, 2018) til å besvare problemstillingen min. Det er derfor tenkelig at oppgaven min presenterer kunnskap som ikke er fullstendig oppdatert og virkelighetsnær.

2.2 Fremgangsmåte og kildevalg

Til innhenting av relevant informasjon på internett har jeg benyttet meg av blant annet Google. Søkemotoren hadde en rekke nyheter, artikler og nettsider å tilby om det jeg ønsket av informasjon. Utfordringen ble naturligvis at det også fremkom irrelevante tekster og lenker til min problemstilling. Søkemotoren Google Scholar ble derfor også brukt, da den var mer selektiv med å tilby akademisk, relevant faglitteratur. Jeg har søkt på ord som "bekymringssamtalen", "forebygging + radikalisering", "voldelig islamisme" og "personorientert forebygging". Søkene ga flere ønskede resultater, slik som PST årlige trusselvurdering, informasjon om bekymringssamtalen samt informasjon om voldelig islamisme og radikalisering som fenomen.

Jeg har benyttet meg av noen av de samme søkeordene i Oria. Her fant jeg masteroppgaver skrevet av Ketil LaForce(2009), Magnus Gran(2017) og Urfan Ahmed(2017). Oppgavene hadde en overføringsverdi til min oppgave i form av at de henholdsvis drøftet muligheter og utfordringer knyttet til politiet forebyggende innsats mot voldelig islamisme og bekymringssamtalen som politiets forebyggende verktøy.

Jeg har brukt litteratur skrevet av blant annet Tore Bjørge og Ingvild Gjelsvik(2015) og Elisabeth Myhre Lie(2015). Bjørge og Gjelsvik(2015) har hatt en bred tilnærming til fenomenene radikaliserings og voldelig ekstremisme, og vist hvordan dette kommer til uttrykk blant ekstreme islamister. Lie(2015) har tatt for seg forebygging generelt og bekymringssamtalen som et personorientert forebyggende verktøy. Kildene jeg har benyttet er forskningsforankret eller viser til annen forskning vedrørende radikaliserings og voldelig ekstremisme. Kildene har derfor en nær og oppdatert tilknytning til min oppgave, og yter derfor stor grad av både validitet og reliabilitet (Dalland, 2012, p. 41).

Det er likevel grunn til å stille seg kritisk til kilder som blant annet Justis- og beredskapsdepartementets veileder og handlingsplan mot forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Skrivene har et mer informerende enn undervisende preg. Minotens antologi om radikaliserings blant unge muslimer i Norge (Alzaghari & Reiss, 2014) tilfører en rekke refleksjoner rundt radikaliserings blant ungdommer, men er ikke i selv et resultat av forskning. Dette gir også en grunn til å være kildekritisk (Dalland, 2012, p. 73).

2.3 Forforståelse

Min forforståelse er ”den oppfatningen jeg bringer med meg til det materialet jeg skal tolke” (Olsvik, 2013, p. 111). Jeg må ta i betraktning at min forforståelse av fenomenene radikaliserings og voldelig islamisme kan ha en innvirkning på hva jeg leter etter av litteratur og hva jeg finner i den utvalgte litteraturen. Forforståelsen min om disse fenomenene kan ha blitt dannet av nyhetsinnslagene jeg stadig blir eksponert for, diskusjoner jeg deltar i, kommentarer jeg ser på sosiale medier eller litteratur jeg leser. Særlig for meg er debatter og fatwaer - uttalelser fra religiøse autoriteter om en religiøs eller verdslig problemstilling - som foregår i moskéer, også med på å skape min forforståelse.

En uheldig konsekvens av min forforståelse kan bli at jeg ikke vektlegger det som ikke er forenlig med mine tidligere oppfatninger, og at jeg vektlegger mer det som samsvarer med oppfatningene mine. I sin tur kan dette medføre at jeg konkluderer med noe som ikke samsvarer med virkeligheten. Det kan tenkes at en bevissthet rundt denne bekreftelsesfellen kan forhindre at dette blir tilfellet.

Tilførsel fra mine utvalgte kilder vil fremheve kunnskap som nyanserer, utfordrer og påvirker det jeg på forhånd visste om temaet mitt. Den nye kunnskapen vil således kaste lys tilbake på enkeltelementene innenfor problemstillingen min, som i sin tur vil nyansere kunnskapen om problemstillingen og oppgaven som helhet. Denne dynamiske, evigvarende prosessen er det som i forskningssammenheng kalles for den hermeneutisk spiral (Thurén, 2009, p. 70). For å illustrere prosessen kan følgende tenkes: politiets forebyggende innsats mot voldelig islamisme (helheten) vil tilføre informasjon om fenomener som radikaliserings, ekstremisme, bekymringsamtalen (delene), og disse (delene) vil gjensidig bedre forståelsen av problemstillingen og oppgaven min (helheten). Således har arbeidet med denne oppgaven for meg blitt et lærings- og utviklingsprosjekt.

3.0 TEORI

I det følgende kapittel skal jeg redegjøre for teori som vil være sentral for den videre drøfting og til å svare på problemstillingen min.

3.1 Radikalisering og voldelig islamisme – begrepsavklaring og fenomenbeskrivelse

Begrepene ”voldelig ekstremisme”, ”islamistisk ekstremisme” og ”voldelig/ekstrem islamisme” brukes ofte om hverandre. Jeg tar utgangspunkt i begrepet ”voldelig islamisme”, da jeg mener dette er mest dekkende til min oppgave.

Begrepene radikaliserings og voldelig islamisme brukes i både politiske, journalistiske og forskningsmessige sammenhenger (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 15). Jeg må derfor ha et bevisst forhold til at kildene jeg benytter meg av definerer begrepene nær min oppgaves kontekst, slik at begrepsdefinisjonene gis en validitet.

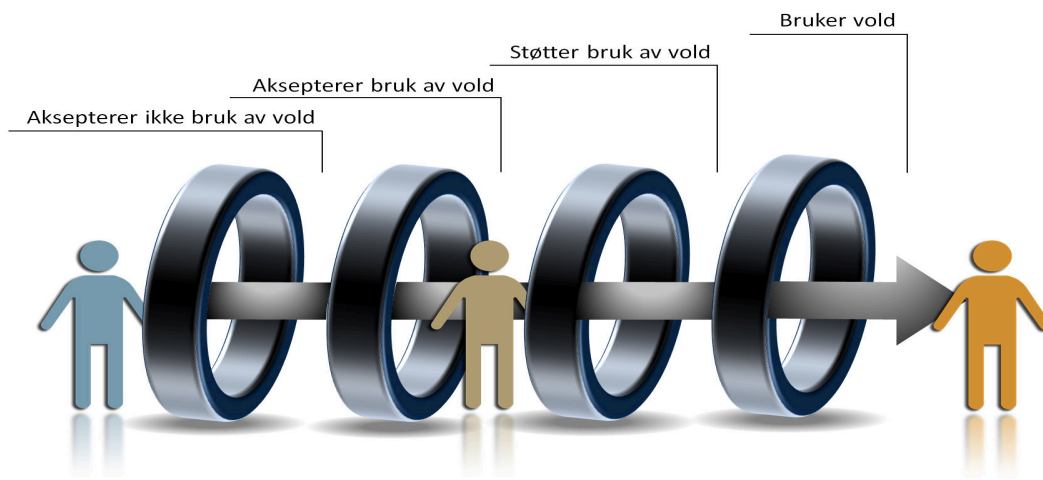
Islamisme er betegnelsen på en politisk ideologi basert på islamsk lovgivning (Ahmed, 2017, p. 16). I praksis kan dette komme forskjellig til uttrykk fra (muslimske) land til land, og utgjør i seg selv ikke en trussel slik noen kan oppfatte det. Det er først når det voldsforherligende aspektet i islamismen fremkommer og promoteres, at det utgjør kategorien voldelig islamisme. En islamist er i denne sammenheng en person som hengir seg til denne ideologien og kjemper for en islamsk stat (LaForce, 2009, p. 11).

”Radikalisering viser til en prosess der en person eller gruppe i økende grad aksepterer bruk av vold som virkemiddel for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål, og hvor voldelig ekstremisme kan bli en følge” (JBD, 2015, p. 13). Under en forelesning på Politihøgskolen, understreket en PST-ansatt at det å ha radikale tanker og holdninger ikke er straffbart i seg selv. Han nevnte blant annet Martin Luther King samt feministbevegelsen som eksempler på radikale saker der begge ønsket raske samfunnsendringer. Det er først når den radikale benytter seg av vold og trusler som middel for sine måloppnåelser, at det blir straffbart.

Anledningen til å radikalisere og bli radikalisert oppstår i dag på flere arenaer, for eksempel i vennekretser, skoler, fengsler og digitalt på internett. Særlig internett har de siste årene blitt et mye brukt middel. Dette kan forekomme ved spredning av propaganda om islamske regimer, forherligelse av tidligere kriger utført i islamsk tidshistorie samt religiøs og politisk appell til den muslimske befolkningen i verden om å stå opp mot undertrykkelse påført av Vesten. En utfordring ved dette er at spredning av den slags kan gjøres enkelt, anonymt, uten kildekontroll og kan nå frem til en ubegrenset mengde mottakere i den andre enden og fremstå som legitimt og autentisk (Lia, 2013, p. 109).

En ytterst konsekvens av radikalisering kan bli gjennomførte terroraksjoner (JBD, 2014, p. 7). Veien dit kan være kort ved at den enkelte utsettes for en akutt hendelse som trigger en rask radikaliseringsprosess. Men den kan også være gradvis ved at den enkelte spirer radikale tanker og holdninger over tid. Det er imidlertid ikke gitt at en ferdigradikalisert person vil begå terrorhandlinger, da forskning viser at flesteparten av radikaliserte personer ikke selv bruker vold (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 16). Et tilfelle kan også være at man begynner å få radikale holdninger eller havner i et radikalisert miljø, men likevel klarer å snu i radikaliseringsprosessen. En måte å illustrere radikaliseringsprosessen på er ved bruk av følgende illustrasjon, kalt radikaliseringstunnelen:

Illustrasjon: Regjeringen (2015), radikaliseringsstunnelen.

3.2 Personorientert kriminalitetsforebygging

Politiets kriminalitetsforebyggende arbeid står for en tanke om å være i forkant av en uønsket eller kriminell hendelse (Lie, 2015, p. 19). Politiinstruksen (1990, § 2-1) understreker viktigheten av å prioritere det forebyggende arbeidet, fordi ”i ethvert tilfelle gjør politiet best nytte for seg hvis det på forhånd lykkes i å forebygge eller avverge lovbrudd”.

Det finnes ulike strategier for å forebygge kriminalitet. Lie (2015, p. 15), nevner blant annet personorientert forebyggingsstrategi. Personorientert forebygging tar sikte på å forebygge kriminalitet eller uønsket atferd overfor det enkelte individ som har begått, eller står i fare for å begå straffbare handlinger. Her vektlegges det å kartlegge individets levetilstand, og innføre adekvate tiltak som kan tenkes å virke kriminalitetsforebyggende overfor den enkelte (Lie, 2015, p. 75).

For politiets anliggende har personorientert forebygging i løpet av årene gått over fra å være et generelt holdningsskapende arbeid mot ungdommer, til å bli et mer målrettet forebyggingsarbeid mot ungdommer som anses å være i risikosonen for å begå kriminalitet (Lie, 2015, p. 75). Et hyppig brukt verktøy mot disse ungdommene er gjennomføring av politiets bekymringsamtale.

3.3 Bekymringssamtalen

Bekymringssamtalen ble først tatt i bruk som et ledd i å få ungdommer ut av et høyreekstremt miljø på 90-tallet. Verktøyet ble brukt i den hensikt å forebygge kriminelle og uønskede handlinger samt forsøke å endre radikaliserede holdninger blant ungdommene i miljøet. Samtalene viste seg å være til stor nytte, da flere av ungdommene endret holdninger til høyreekstremisme og selv ønsket å komme seg ut av miljøet etter samtalene (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 238).

Det er to innganger til en bekymringssamtale. Den ene er hjemlet i Politiloven når politiet har mistanke om at en ungdom mellom 15 og 18 år har begått en straffbar handling, eller dersom en ungdom under 15 år har begått en ellers straffbar handling (Politiloven, 1995, § 13). Ungdommen og foreldrene har etter en innkalling oppmøteplikt til bekymringssamtalen, men kan likevel unnlate å delta i samtalen.

Den andre inngangen til en bekymringssamtale forekommer når det for eksempel er en bekymringsverdig oppførsel hos en person politiet ønsker å ta tak i, uten at det er begått et straffbart forhold. Denne formen for samtale er basert på frivillighet, da den ikke hjemles noe sted.

Det er poengtert at bekymringssamtalen tydelig skal skilles fra et formelt politiavhør, da bekymringssamtalen ikke skal inngå som en del av etterforskingsskritt eller primært være en etterretningskanal (Lie, 2015, p. 121).

Dersom den uønskede eller kriminelle atferden ikke opphører hos ungdommen, kan det bli aktuelt med en oppfølgingssamtale (Lie, 2015, p. 119). Slik begrepet antyder, er dette en samtale hvor politiet, ungdommen og dennes foreldre møtes for å se om eventuelle avtaler som ble inngått i den opprinnelige bekymringssamtalen har blitt etterlevd.

4.0 HOVEDDEL

I det følgende kapittel skal jeg drøfte muligheter og utfordringer ved bruk av bekymringssamtalen for å forebygge radikaliserings og voldelig islamisme.

4.1 Bekymringssamtalens effekter på ungdommen

En bekymring for folk flest er å risikere å pådra seg noe på rullebladene sine gjennom en eller annen form for involvering med politiet. Et rulleblad hvor ungdommen får status som mistenkt i volds – eller terrorlovgivningen vil kunne begrense valgene videre i livet for ungdommen, for eksempel i forbindelse med fremtidig jobbsøkingssammenheng. En mulighet med bekymringssamtalen i dette øyemed er at samtalen ikke har til hensikt å ilegge straff, men kun til å føre en dialog. Det kan tenkes at dersom politiet initierer en bekymringssamtale, vil det kunne forhindre at ungdommen får noe på rullebladet sitt, og at dette på sikt vil være mer forebyggende i seg selv.

En mulighet med bekymringssamtalen er at den vil forsøke å skape en positiv endring hos ungdommen. Ved å gjennomføre samtalen kan man finne ut av hva utfordringene til den radikaliserede ungdommen består av, og deretter finne adekvate tiltak. Det kan tenkes at jo tidligere politiet griper inn overfor ungdommen, desto større forebyggende effekt vil det ha. Viktigheten av en tidlig intervensjon er derfor en prioritet (POD, 2011, p. 5). Dette prinsippet kan likevel virke mot sin hensikt dersom intervensjonen blir for prematur. Dersom ungdommen kun har vist en liten fascinasjon over et voldsislamistisk miljø som IS eller al-Qaida, kan det være at ungdommen befinner seg i en grensetestende situasjon og ikke ytrer eller gjør noe bekymringsverdig (Gran, 2017, p. 96).

En utfordring med å bruke bekymringssamtalen overfor radikaliserede ungdommer er derfor at den kan avgi en stemplende og stigmatiserende effekt. Med stempeling i denne sammenheng menes at ungdommen blir karakterisert som en avviker av de han møter (Hauge, 2007, p. 36). Dette kan forekomme på bakgrunn av holdningene ungdommen ytrer eller synlige trekk som klesplagg, skjegg, snakke måte osv. Stempleren kan være ungdommens familie, skolevenner, kollegaer, men også politiet.

Det at politiet tillegger ungdommen et ekstremiststempel, kan hemme kommunikasjonen i bekymringssamtalen, ved at politiet betrakter ungdommen som en avviker og ikke evner å vise respekt og empati under samtalen. En annen utfordring med bekymringssamtalen er at den i ytterste grad kan lede til at ungdommen stigmatiseres. Det vil si at han selv går inn i rollen som en radikaliseret avviker som en konsekvens av de pågående stempelingene han stadig blir møtt med (Hauge, 2007, p. 39). Særlig kan det å bli innkalt til en bekymringssamtale av politiet og bli pålagt å møte på politistasjonen ha en stigmatiserende effekt for ungdommen (Gran, 2017, p. 97).

Giertsen (1994, p. 60) problematiserer det å innta rollen som et objekt det skal utføres en forebyggende behandling på. Hun poengterer at dette kan være uheldig da den forebyggende behandling vil kunne ha en stemplende og stigmatiserende effekt. Politiet bør derfor ha en bevisst tanke om at til tross for at deres involvering i ungdommens liv er ment som noe godt, kan den ha en mer destruktiv enn konstruktiv effekt.

Selv om politiets hensikt er god og bekymringssamtalen blir gjennomført på en hensiktsmessig måte, bør politiet spørre seg om tiltakene man skal iverksette er etisk forsvarlige (Sahlin, 2001, p. 155). Spørsmålet blir hvor langt politiet eller andre forebyggende etater for øvrig skal strekke seg for å oppnå ønsket resultat overfor ungdommen. Dersom en direkte konsekvens av at ungdommen stadig møter til bekymrings- og oppfølgingssamtaler blir at ungdommen stigmatiseres, bør det vurderes om behandling av ungdommen i utgangspunktet er etisk forsvarlig.

Det må på den ene siden vurderes hvilke gode utfall gjennomføring av bekymringssamtalen vil kunne medføre og på den andre siden hvilke uforutsette sosiale konsekvenser samtalen vil ha for ungdommen, slik det er drøftet over. Dersom de negative konsekvensene fremstår som å være i overtall, kan ikke gjennomføring av bekymringssamtalen forsvares etisk. Sahlin (2001, p. 155) omtaler en slik for-og-mot vurdering som en etisk kalkyle. Dersom bekymringssamtalen kan gjennomføres med god moralsk samvittighet, har samtalen muligheter til å kartlegge ungdommens bakenforliggende årsaker til kriminell eller uønsket atferd.

4.2 Bekymringssamtalen som kartlegger av bakenforliggende årsaker

En mulighet ved bruk av bekymringssamtalen som et kriminalitetsforebyggende verktøy er at den søker å skape endring i atferd og holdning hos den enkelte. Dette kan gjøres ved å identifisere bakenforliggende årsaker til ungdommens radikaliserings. Et ønsket resultat vil være at ungdommen selv ikke lenger ønsker å delta i et radikaliseringsmiljø og får en indre motivasjon til å forandre sine ekstreme holdninger (Lie, 2015, p. 123).

Hvilke faktorer som faktisk utgjør de bakenforliggende årsakene til disse ungdommene, kan være mange og sammensatte. PST har i en temarapport ført en oversikt over typiske trekk ved personer før de radikaliseres (PST, 2016). Kjennetegnene er i seg selv ikke kriterier for hvem som radikaliseres, men kan danne et mønster for hvem som likevel statistisk er utsatt for å bli radikaliserings.

Her nevnes faktorer som at voldelig islamisme er et multietnisk fenomen. Det vil si at de som radikaliseres har en etnisk tilhørighet fra andre land enn Norge, enten ved at de selv innvandret til Norge eller er barn av innvandrerforeldre. En stor andel av de radikaliseringsinnvandret til Norge i sin barne- og ungdomsalder (PST, 2016, p. 6). Flere av de som tyr til voldshandlinger for å få gjennomslag for sine saker, har tidligere vært tiltalt eller straffedømt for bruk av vold eller trusler (PST, 2016, p. 9). I tillegg er mangel på høyere utdanning, svak tilknytning til arbeidsmarkedet og tilpasningsproblemer øvrige trekk som går igjen (PST, 2016, p. 10).

En oversikt over slike faktorer gir politiet mulighet for å tidligere identifisere ungdommer i risikosonen. utfordringen oppstår dersom politiet bruker disse kjennetegnene isolert for å danne seg en forutinntatt mening om hvorvidt ungdommene er radikaliserings. Særlig når dette er kjennetegn som i utgangspunktet kan passe hos individer som begår annen form for kriminalitet eller uønsket atferd.

Når politiet skal se på bakenforliggende årsaker til radikaliserings, kan et hovedskille trekkes mellom de individene som radikaliseres på bakgrunn av ideologisk og politisk overbevisning, og de som radikaliseres som del av en integreringsprosess i en gruppe. For sistnevnte vil det først og fremst kunne dreie seg om å finne tilhørighet og støtte hos en gruppe (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 16).

Denne typen radikaliserte ungdom er nødvendigvis ikke politisk eller religiøst overbevist over gruppens ideologi - det er først og fremst mangelen på alternative arenaer og et sterkt ”ønske om å inngå i et sosialt nettverk” (LaForce, 2009, p. 40) som står sentralt. Dette er ett av flere tilfeller man kan omtale som risikofaktorer for radikalisering (JBD, 2015, p. 15).

En mulighet med bekymringssamtalen for denne typen ungdom er at den kan identifisere ungdommens motiv for å delta i det radikaliserte miljøet. En tenkt løsning kan for eksempel være en avtale mellom politiet og ungdommen om at vedkommende skal delta i andre aktiviteter og ta avstand fra det radikaliserte miljøet, i en forhåpning om at dette vil kunne fungere som en beskyttelsesfaktor for radikalisering (JBD, 2015, p. 15). Det trenger imidlertid ikke å være så enkelt, da ungdommens integrering i gruppen kan være så sterk og meningsfylt at det har blitt for sent å gå tilbake. (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 17) omtaler denne typen ungdom som ”deradicalized but not engaged”.

For de mer religiøst eller politisk orienterte ungdommene (LaForce, 2009, p. 39) kan det imidlertid være vanskeligere å komme frem til en løsning gjennom bekymringssamtalen, da det å være radikal har blitt noe grunnleggende for disse. Det er mulig at politiet gjennom andre metoder, som for eksempel avskrekking (Bjørge, 2015, p. 221), kan påvirke denne typen ungdom fra å avstå fra å omgås i radikaliserte miljøer. Dette vil imidlertid ikke være forenlig med bekymringssamtalens ånd, som ”handler om å overbevise og ikke overtale” (Lie, 2015, p. 123). Tillit til politiet, fenomenkunnskap og forsøk på holdningsendring er avgjørende for å få til dette.

4.3 Tillit, kunnskap og holdningsendring

Voldsforsker Ragnhild Bjørnebekk (sitert i Alzaghari & Reiss, 2014, p. 14) poengterer at det er de samme faktorene som forårsaker at ungdom tyr til vold, uavhengig om det er gjengmedlemmer, høyreekstreme eller voldelige islamister. Imidlertid påpeker (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 239) at forutsetningene for å forebygge overfor disse gruppene likevel ikke er helt de samme. De påpeker at det til dags dato er lite forskning på hvilke tiltak som faktisk forebygger radikalisering blant muslimske ungdommer (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 240).

Når den forebyggende innsatsen som regel blir omfattende og helhetlig, er det en utfordring å peke på hvilket eksakt tiltak som har den forebyggende virkningen (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 240). En annen utfordring, som Gran (2017, p. 85) påpeker, er at bekymringssamtalen til dags dato ikke har blitt evaluert, og at man følgelig vet lite om hvilke typer ungdommer bekymringssamtalen vil ha størst nytte overfor.

Det har imidlertid vist seg for det høyreekstreme miljøet på 90-tallet, som kun besto av etnisk norske medlemmer, at bekymringssamtalen hadde en stor forebyggende funksjon (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 238). Siden dagens radikalisererte muslimske miljøer er sammensatt av flere innvandrerefnisiteter, har (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 239) problematisert dette som en dårlig forutsetning for å forebygge gjennom bekymringssamtalen, da disse grupperingene generelt har liten tillit til politiet.

En utfordring for politiet kan også være at de møter på radikalisererte muslimske ungdommer som generelt har dårlige holdninger til normene i samfunnet. Lie (2011, p. 108) omtaler dette som ungdommer som lever i en protestkultur. Politiet risikerer derfor å ikke få gjennomslag for sine bekymringer og forsøk på holdningsendring da denne typen ungdom vil være mer motstandsdyktige for å bli holdningspåvirket. Disse tilfellene kan tenkes å være en utfordring ved bruk bekymringssamtalen.

For å motvirke dette, har politiet imidlertid en mulighet til å oppnå en personlig tillit til ungdommen under gjennomføring av bekymringssamtalen, det vil si tillit mellom ungdommen og tjenestepersonen som gjennomfører bekymringssamtalen. Den personlige tilliten kan oppnås ved å skape en god dialog med ungdommen under samtalen. Her vil faktorer som å forklare politiets initiativ til samtalen, vise empati og vise at en har innsikt og kunnskap om ungdommens livssituasjon, kultur og religion være verdifullt (Egge & Ganapathy, 2012, p. 58).

Ved en rettferdig, forklarende og hensiktsmessig behandling av ungdommen under bekymringssamtalen vil ungdommen også kunne få en institusjonell tillit politiet, det vil si tillit til politiet som etat (Egge & Ganapathy, 2012, p. 63).

Et sentralt element for å oppnå tillit er kunnskap om fenomenet det skal snakkes om i bekymringssamtalen (Ahmed, 2017, p. 83). Polititjenestepersonens kjennskap til ungdommens problemstillinger og fenomenkunnskap, vil dermed legge bedre til rette for å kunne føre en god dialog med ungdommen. Det er imidlertid ikke en gitt forutsetning at politiet forholder seg aktivt til disse kunnskapene.

En studie utført av Gundhus (2009) ved en politistasjon i Oslo, viser hvor lite attraktivt det forebyggende arbeidet ble oppfattet, og at en større andel politiansatte hadde dårlige holdninger til kunnskapsbasert politiarbeid. Gundhus omtaler fenomenet som yrkeskulturelle barrierer mot forebyggende- og kunnskapsbasert politiarbeid (Gundhus, 2009, p. 122). En utfordring med dette kan være at enkelte polititjenestepersoner vegrer seg mot å skaffe seg den nødvendige fenomenkunnskapen som et ledd i å oppnå ungdommens tillit. I tillegg kan dårlige holdninger til politiets forebyggende arbeid ha noe å si for i hvor stor grad bekymringssamtalen blir initiert av politiet, og med hvor mye innsats denne blir gjennomført på.

Dersom ungdommen får et inntrykk av at polititjenestepersonen ikke er kjent med for eksempel dagens konflikter i Midtøsten, de lokale ungdomsmiljøene og ikke har en innsikt i ungdommens kultur og religion, vil ungdommen kunne føle at det ikke er verdt å investere tid og energi på å føre en samtale med tjenestepersonen. Motsatt kan det tenkes at en god innsikt i ungdommens religion, sosiale nettverk samt de typiske appellene karismatiske ledere bruker for å radikalisere ungdommene, kan motivere ungdommen til å ta del i samtalen (Ahmed, 2017, p. 11).

Til tross for at tjenestepersonen har lagt gode premisser til grunn for bekymringssamtalen, er det likevel ikke en selvfølge at samtalen vil ha en effekt på ungdommen, særlig dersom den radikaliserte tankegangen er forankret i ungdommens holdninger. Lie (2015, p. 66) omtaler en holdning som bestående av komponentene tanker, følelser og handlinger, og forteller at det er en av disse en må forsøke å endre dersom man skal få til en holdningsendring. Hvis ungdommen for eksempel har sterke følelser og tanker knyttet til det å støtte voldelige islamistmiljøer, er det behov for at ungdommens tanker og følelser om dette blir diskutert under bekymringssamtalen.

Under en holdningsendingsprosess vil det også være nyttig om samtalen legger opp til at ungdommen selv får reflektert over både fordelene og ulempene ved sin atferd, og at polititjenestepersonen eventuelt følger opp ungdommens selvuttalte ulemper ved atferden. Dersom holdningsendringen kommer innenfra, er forutsetningene større for at endringen vedvarer enn hvis ungdommen kun får en pekefinger av politiet (Lie, 2015).

En utfordring er at dersom ungdommen mener at det for eksempel er mye urett som begås mot den muslimske verdensbefolkningen og at religionen hans klart legitimerer og oppfordrer til voldsbruk som et motsvar til undertrykkelsen, vil politiets hensiktsmessige måte å imøtekomme ungdommen på kunne komme til liten nytte. Et eksempel på et slikt tilfelle er norsksomaliske Hassan Abdi Dhuhulow som reiste til Kenya og deltok i en terroraksjon i et kjøpesenter i Nairobi. Dette til tross for at han flere ganger hadde hatt bekymringssamtaler med PST (NRK, 2014). Eksempelet illustrerer bekymringssamtalen utilstrekkelighet overfor de ideologisk overbeviste ungdommene.

En mulighet for politiet kan følgelig være å forsøke å nå ungdommen der han befinner seg rent ideologisk, og imøtegå ungdommens tanker om religiøst legitimert voldsbruk eller aksept for voldsbruk (Ahmed, 2017, p. 104). En slik dialog hvor ungdommens voldslegitimerte ideologi blir konfrontert med at tradisjonell islamsk lære preker muslimer til å ta avstand fra vold, kan bli et vendepunkt for ungdommen til å engasjere seg i bekymringssamtalen.

Politiet kan følgelig oppnå tillit hos denne typen ungdom ved å vise at de gjenspeiler ungdommen og besitter relevant kunnskap. En utfordring med å imøtekomme ungdommen på denne måten blir dersom ungdommen slår seg vrang og bevisst ikke gjør seg mottakelig for dialogen, for å tviholde på sine synspunkter. Dette trenger ikke å være et uvanlig tilfelle, da en ekstremist blant annet kjennetegnes for å ha en ”oppfatning av å eie den objektive sannheten” (JBD, 2015, p. 14).

Et flertall av de radikaliserede muslimske ungdommene hadde gitt uttrykk for at de var tryggere med muslimske polititjenestepersoner som gjennomførte bekymringssamtalen (Ahmed, 2017, p. 74). Uavhengig av dette, understrekes viktigheten av at tjenestepersonen som skal gjennomføre bekymringssamtalen, har en viss grad av den ideologiske kunnskapen, eventuelt at de kan trekke inn andre samarbeidende aktører som besitter denne form for kunnskap (Ahmed, 2017, p. 83).

4.4 Bekymringssamtalen og andre forebyggende aktører

En mulighet med bekymringssamtalen er at den åpner opp for politiets samarbeid med andre forebyggende aktører (Gran, 2017, p. 15). Selv om en sak begynner hos politiet med en bekymringssamtale, er det ikke nødvendigvis slik at politiet forblir problemeiere, da løsningen på problemet havner utenfor politiets mandat. Hvilke aktører som videre kan være aktuelle for å forebygge radikaliserings og voldelig islamisme, vil variere. Noen eksempler kan være Barnevernet, NAV, skole, fritidsklubber, foreldre samt moskéer (JBD, 2015, p. 5).

En utfordring med et slikt tverrfaglig samarbeid kan være at de ulike aktørene vil ha ulike ideer om hvordan den forebyggende innsatsen mot ungdommen skal være. Det kan skyldes at aktørene i utgangspunktet har ulike tilnæringsmåter til problemet (Lie, 2015, p. 112). Der politiet for eksempel mener at ungdommen bør avskrekkes gjennom konsekvenstenkning og advarsler, vil moskéene forsøke å føre en teologisk diskusjon om voldelig islamisme med ungdommen.

En annen utfordring med tanke på et tverrfaglig forebyggende samarbeid kan være de ulike tersklene for frigjøring fra taushetsplikt de ulike etatene har (Gran, 2017, p. 15). Politiet kan meddele informasjon til andre etater så lenge dette gjøres i et kriminalitetsforebyggende øyemed (Politiregisterloven, 2010, § 27). Andre etater har ikke en like fri adgang til å gi fra seg opplysninger. En utfordring med de ulike tersklene for fritak fra taushetsplikt, er at det kan skape frustrasjon mellom de ulike etatene, og fremstå som mangel på samarbeidsvilje (Lie, 2015, p. 108).

I forbindelse med ungdommen som omgås et radikaliserings miljø først og fremst på grunn av mangel på sosial tilhørighet, kan politiets samarbeid med skoler eller fritidsklubber tenkes å være fornuftige løsninger. Disse vil kunne tilby en alternativ hverdag for ungdommen, og vil kunne fungere som en erstatning til det radikaliserings miljøet. En mulighet med bekymringssamtalen er at den vil kunne identifisere ungdommens mangel og åpne opp for samarbeid med de aktuelle aktørene. En utfordring kan imidlertid være at det lettere er sagt enn gjort å få ungdommen til å trekke seg ut av det radikaliserings miljøet, på grunn av konsekvensene dette vil kunne medføre for ungdommen (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 17).

For de mer ideologisk orienterte ungdommene kan det tenkes at foreldre og moskéer blir aktuelle aktører å trekke inn i det forebyggende samarbeidet. Foreldre fremheves som de viktigste samarbeidende aktørene til politiet for å forebygge kriminalitet blant ungdom (POD, 2011, p. 36). Christie (1997, p. 92) kategoriserer foreldre som den primære, uformelle sosiale kontrollen, og påpeker at foreldres innflytelse normalt vil ha en større påvirkningskraft enn for eksempel politiets, sekundære og formelle kontroll.

Yousef Assidiq, en norsk konvertitt til islam, forklarer hvordan han klarte å løsrive seg fra et voldsislamistisk miljø, på grunn av sin sterke relasjon til sine foreldre (Alzaghari & Reiss, 2014, p. 29). En mulighet med bekymringssamtalen er følgelig at den kan trekke inn og spille på foreldrenes innflytelseskraft overfor den radikaliserte ungdommen.

Utfordringen kan imidlertid tenkes å oppstå ved at radikaliserte muslimske ungdommer stort sett har utenlandskfødte foreldre (PST, 2016, p. 6). Utenlandskfødte foreldre ser ut til å benytte seg av bekymringssamtalen som et forebyggende verktøy i mye mindre grad enn det norskfødte foreldre gjør (Gran, 2017, p. 4).

Dette kan være forårsaket av at utenlandskfødte foreldre generelt har liten tillit til politiet, og forbinder ungdommens involvering med politiet med skam (Gran, 2017, p. 93). Videre holder Gran (2017, p. 93) det for mulig at utenlandskfødte foreldre i utgangspunktet ikke har kjennskap til ungdommens bekymringsverdige atferd.

Når det gjelder ungdommens engasjement i et moskémiljø, er det fare for at ungdommens foreldre ikke oppfatter dette som en risikofaktor, da de blindt utelukker at den aktuelle moskéen uheldigvis kan fungere som radikaliseringsarena (Ahmed, 2017, p. 96). En mulighet med bekymringssamtalen er følgelig at den kan identifisere ungdommens problemområde, og videre trekke inn en samarbeidende moské som en forebyggende aktør. Politiet står i denne sammenheng i en unik posisjon til å ”ansvarliggjøre moskéene ved å gjøre dem bevisst på sin påvirkningsmulighet overfor medlemmene” (Ask, 2017, p. 84), og fungere som et viktig ledd i en helhetlig forebyggende innsats.

5.0 AVSLUTNING

5.1 Oppsummering og refleksjoner

I denne oppgaven har jeg drøftet muligheter og utfordringer ved bruk av politiets bekymringssamtale for å forebygge radikaliserings og voldelig islamisme. Innledningsvis har jeg pekt på temaets aktualitet i samfunnet og relevans for det norske politiet. I oppgavens metodedel har jeg begrunnet mitt metode- og kildevalg til å besvare oppgaven, samt forklart betydningen av min forforståelse til kildenes utvalg og bruk. I oppgavens teoridel har jeg redegjort for og gitt en fenomenbeskrivelse av radikaliserings og voldelig islamisme. Videre har jeg redegjort for hva personorientert forebygging og bekymringssamtalen er. Denne teorien har jeg lagt til grunn for den videre drøftingen i oppgaven.

I oppgavens hoveddel har jeg drøftet hvilke effekter bruk av bekymringssamtalen kan ha på den enkelte ungdom. Det å bli innkalt til en bekymringssamtale kan ha en stemplende og stigmatiserende effekt overfor ungdommen, og dette kan paradoksalt ha en mer ødeleggende enn gunstig virkning for ungdommen. Likevel må viktigheten av intervensjon i ungdommens liv understrekes, kan den forhindre ungdommen i å bevege seg lengre innover i radikaliseringsstunnelen. Tidspunktet for intervensjonen kan være viktig, da forskjellen på en tidlig og for prematur intervensjon kan være avgjørende for effekten bekymringssamtalen vil ha på ungdommen. Jeg har også pekt på og drøftet det etiske aspektet ved en intervensjon i ungdommens liv.

Videre har jeg drøftet viktigheten av å oppnå tillit hos den radikaliserede ungdommen, viktigheten av kunnskap om temaene i bekymringssamtalen og viktigheten av forsøk på holdningsendring. Gjennom en god dialog under bekymringssamtalen har den enkelte polititjenesteperson mulighet til å oppnå personlig tillit hos ungdommen. Forutsetningene for å oppnå tillit øker dersom polititjenestepersonen evner å møte ungdommen der den er. Dette fordrer en viss grad av fenomenkunnskap. Det er imidlertid ikke en gitt forutsetning at politiet forholder seg positivt til kunnskapsbasert og forebyggende politiarbeid på grunn av yrkeskulturelle barrierer innad i politietaten.

Til slutt har jeg drøftet muligheter og utfordringer som kan oppstå ved politiets samarbeid med andre forebyggende aktører. En begrensning med det forebyggende samarbeidet kan være at de ulike etatene vil kunne ha ulike tilnærminger til å forebygge overfor ungdommen, og ulike adganger til fritak fra taushetsplikten. En mulighet kan imidlertid være at politiet spiller på andre aktører med en bedre forutsetning til å skape holdningsendring hos ungdommen. Foreldre og eventuelt moskéer kan for eksempel ha stor innflytelsesevne.

I lys av det jeg har drøftet i oppgaven min, har jeg gjort meg en tanke om at bekymringsamtalen i sin helhet ikke predikerer om faresignaler blant radikaliserede ungdommer og fremgangsmåter for å gå i dialog med disse ungdommene. Spørsmålet blir da om bekymringsamtalen står i fare for å bli en for generell oppskrift på hvordan politiet kan imøtekomme denne typen ungdom. I tillegg har politiet kun hjemmel til å innkalle ungdommer under 18 år som mistenkes for å ha begått en straffbar handling. Dette utelukker imidlertid personer over 18 år eller personer som har gjort noe bekymringsverdig, men ikke noe straffbart. Det er dermed tenkelig at det er mye politiet burde fulgt opp som de ikke har hjemmel til i et personorientert forebyggingsperspektiv.

En annen tanke er at det er bekymringsverdig hvor lite undervisning Politihøgskolens grunnutdanning legger opp til om forebygging av radikaliserings og voldelig islamisme, særlig når dette er et aktuelt, globalt fenomen. På noen politistasjoner er det opprettet egne radikaliseringskontakter, som skal ha til formål å besitte spisskompetanse om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Spørsmålet blir da om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme stadig beveges i retning av å bli en spesialistoppgave, eller om dette er noe generalisten selv kan imøtekomme.

6.0 REFERANSELISTE

- Ahmed, U. (2017). *Radikaliseringskontaktene i norsk politi og deres arbeid mot voldelig islamisme*. (Masteroppgave) Oslo: Politihøgskolen.
- Alzaghari, L., & Reiss, E. (2014). *Radikalisering blant unge muslimer i Norge - en antologi*. Hentet fra http://minotenk.no/wp-content/uploads/2016/05/radikalisering_web_singles.pdf
- Ask, S. U. (2017). *Sammen om forebygging - En studie av samarbeidet mellom politiet og moskeene i Oslo*. (Masteroppgave) Oslo. Universitet i Oslo.
- Bjørge, T. (2015). *Forebygging av kriminalitet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bjørge, T. & Gjelsvik, I. M., (2015). *Forskning på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme - En kunnskapsstatus*. Oslo: PHS forskning.
- Christie, N. (1997). *Sosial kontroll*. I L. Finstad & C. Høigård (Red.). *Kriminologi* (p. 91-98). Oslo: Pax.
- Dalland, O. (2012). *Metode- og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Egge, M., & Ganapathy, J. (2012). Snakk om tillit! I P. Lagestad (Red.), *Kommunikasjon og konflikthåndtering*. (p. 52-68) Oslo: Gyldendal
- Giertsen, H. (1994). *Forebygging av kriminalitet: Altfor bredt og altfor smalt*. (p. 295-313). Nordisk Tidsskrift for kriminalvidenskab.
- Gran, M. (2017). *Politiets bekymringsamtale - en kvantitativ studie av bekymringsamtalen som forebyggende tiltak, og ungdommene som gjennomfører tiltaket*. (Masteroppgave) Oslo: Politihøgskolen.
- Gundhus, H. I. (2009). *For sikkerhetsskyld: IKT, yrkeskulturer og kunnskapsarbeid i politiet*. (p. 131-143). Oslo: Fagbokforlaget.

Hauge, R. (2007). *Stempling og stigmatisering*. (p.300-307) I: L. Finstad & C. Høigård (Red.), *Kriminologi* (4.utg). Oslo: Pax.

Justis- og beredskapsdepartementet. (2014, 06). *Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/contentassets/c74e3bb8914f41abaad0ac713ac24983/handlingsplan-mot-radikaliserings-og-voldelig-ekstremisme_2014.pdf

Justis- og beredskapsdepartementet. (2015). *Nasjonal veileder for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/b702f87f25274ea5a55eee0800cd7860/nasjonal-veileder-for-forebygging-av-radikaliserings-og-voldelig-ekstremisme.pdf>

Kongens Nyttårstale (2011) *Nyttårstalen*. Hentet fra:
<http://www.kongehuset.no/tale.html?tid=96023>

LaForce, K. (2009). *Politiinnsats mot voldelig radikaliserings og islamistisk ekstremisme*. (Masteroppgave) Oslo: Politihøgskolen.

Lie, E. M. (2011). I forkant: *Kriminalitetsforebyggende politiarbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Lie, E. M. (2015). I forkant: *Kriminalitetsforebyggende politiarbeid*. (2.utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk.

Lia, B. (2015). *Kasusstudium 1: Profetens Ummah og sosiale medier*. (p. 105-112) I I. M. Sunde. (Red.) *Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme på internett*. Oslo: PHS forskning.

NRK (2014, 10 21). NRK TV - Brennpunkt. Hentet fra:
<https://tv.nrk.no/serie/brennpunkt/MDUP11001314/21-10-2014>

Olsvik, H. E. (2013). *Vitenskapsteori for politiet - tenkemåter i kunnskapsstyrt politiarbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Politidirektoratet. (2011). *Veileder for politiets bekymringssamtale. Dialog for ansvar og positiv endring*. Oslo: POD publikasjon.

Politi­høgskolen. (2015). *Fagplan bachelor: Politiutdanningen 2015-2018 [PDF]*. Hentet fra: https://www.phs.no/Documents/5_Studenter/Fagplaner/Fagplan%202015-2018.pdf

Politiinstruksen. (1990). *Alminnelig tjenesteinstruks for politiet av 22.juni 1990* Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/1990-06-22-3963>

Politi­loven. (1995). *Lov om politiet av 4.august 1995) nr. 16* Hentet fra: <http://lovdata.no/all/tl-19950804-053-0.html>

Politi­registerloven. (2010). *Lov om behandling av opplysning i politiet på påtalemyndigheten(politi­registerloven)*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-05-28-16>

Politiets sikkerhetstjeneste. (2011). *Trusselvurdering 2011*. Hentet fra: <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/trusselvurdering-2011/>

Politiets sikkerhetstjeneste. (2016). *Temaraaport: Hvilken bekgrunn har personer som frekventerer ekstreme islamistiske miljøer i Norge før de blir radikaliserert?* Hentet fra: https://www.nsr-org.no/getfile.php/Dokumenter/Eksterne%20publikasjoner/2016_09_08_radikaliseringssprosjektets-rapport_ugradert.pdf

Politiets sikkerhetstjeneste. (2018). *Trusselvurdering 2018*. Hentet fra: <https://www.pst.no/trusselvurdering-2018/>

Regjeringen. (2015) *Radikaliseringssprosessen*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/nb/sub/radikalisering/veileder/begreper-ord-og-uttrykk/radikaliseringstunnellen/id2399043/>

Sahlin, I. (2001). *Brottsprevention: som begrepp och samhällsfenomen*. Lund: Akriv förlag. I J. F. Pacheco (Red.). Stads­kultur

Thurén, T. (2009). *Vitenskapsteori for nybegynnere*. Oslo: Gyldendal akademisk.

6.1 Selvvalgt pensum

Ahmed, U. (2017). Masteroppgave. *Radikaliseringskontaktene i norsk politi og deres arbeid mot voldelig islamisme*. Oslo: Politihøgskolen.

(98 sider)

Bjørge, T. & Gjelsvik, I. M., (2015). *Forskning på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme - En kunnskapsstatus*. Oslo: PHS forskning.

(250 sider)

Gran, M. (2017). Masteroppgave. *Politiets bekymringsamtale - en kvantitativ studie av bekymringsamtalen som forebyggende tiltak, og ungdommene som gjennomfører tiltaket. (Masteroppgave)* Oslo: Politihøgskolen.

(100 sider)

Justis- og beredskapsdepartementet. (2015). *Nasjonal veileder for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme*. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b702f87f25274ea5a55eee0800cd7860/nasjonal-veileder-for-forebygging-av-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme.pdf>

(27 sider)

Totalt 475 sider